

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ความผาสุกทางจิตวิญญาณของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์

ชื่อผู้เขียน นางสาวระวีวรรณ ถวายทรัพย์

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วารุณี	ฟองแก้ว	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริพร	เป็ลียนผดุง	กรรมการ
อาจารย์ ดร. ทศนีย์	ทองประทีป	กรรมการ
อาจารย์ ดร. อวยพร	ตัมมุขกุล	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พวงพยอม	ปัญญา	กรรมการ
รองศาสตราจารย์วิลาวัลย์	พิเชียรเสถียร	กรรมการ

บทคัดย่อ

ความผาสุกทางจิตวิญญาณเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับมนุษย์ทุกคน โดยเฉพาะผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ ความผาสุกทางจิตวิญญาณเป็นมิติหนึ่งทางสุขภาพที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตต่อไปในอนาคต การวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความผาสุกทางจิตวิญญาณตามการรับรู้ของผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ที่เป็นสมาชิกของกลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ในจังหวัดเชียงใหม่ มีการคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 9 ราย ทำการรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือน เมษายน ถึง ตุลาคม พ.ศ. 2544 โดยวิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมร่วมกับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ความผาสุกทางจิตวิญญาณตามการรับรู้ของผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ สามารถสรุปได้เป็น 3 ประเด็นดังนี้คือ 1. ผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ให้ความสำคัญของความผาสุกทางจิตวิญญาณว่า คือ การมีความสุข มีความสงบ มีสติ มีความเมตตา กรุณา

และมีจิตใจที่เข้มแข็ง 2. การสร้างความผาสุกทางจิตวิญญาณของผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ ประกอบด้วย การปฏิบัติ 4 วิธีคือ 1) การใช้พระพุทธศาสนาเป็นที่พึ่งทางใจ 2) การยึดมั่นในหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา 3) การปฏิบัติกิจกรรมตามหลักพระพุทธศาสนา และ 4) การประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อ และ 3. ปัจจัยที่มีผลต่อความผาสุกทางจิตวิญญาณของผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ ประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยทางบวก ได้แก่ ความหวัง การยอมรับสภาพตัวเอง การเปิดเผยตัวเองว่าติดเชื้อ การปลง ความรู้สึกมีคุณค่าต่อตัวเอง ความรับผิดชอบในภาระและหน้าที่ การตระหนักในการดูแลสุขภาพตนเอง แรงสนับสนุนทางสังคม และการคิดถึงสิ่งที่ดี 2) ปัจจัยทางลบ ได้แก่ สภาพจิตใจที่อ่อนแอ และ 3) ปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ รายได้ ประสบการณ์ชีวิตในอดีต บุคลิกภาพส่วนบุคคล การเลี้ยงดูในครอบครัว และสุขภาพร่างกาย

ผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับความผาสุกทางจิตวิญญาณตามการรับรู้ และประสบการณ์ชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนการพยาบาลเพื่อสร้างเสริมความผาสุกทางจิตวิญญาณที่ความสอดคล้องกับความคิดความเชื่อทางสังคมและวัฒนธรรม และความต้องการของผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์

Thesis Title Spiritual Well-Being Among Persons with HIV/AIDS

Author Miss Raweewan Tawaisab

M.N.S. Medical and Surgical Nursing

Examining Committee :

Assist. Prof. Dr. Warunee	Fongkaew	Chairman
Assist. Prof. Siriporn	Plianpadoong	Member
Lect. Dr. Tassanee	Tongprateep	Member
Lect. Dr. Ouyporn	Tunmukayakul	Member
Assist. Prof. Dr. Paungpayom	Panya	Member
Assoc. Prof. Wilawan	Picheansathian	Member

Abstract

Spiritual well-being is an important aspect for every human being. Especially, spiritual well-being is a dimension of health that is necessary for persons with HIV/AIDS to live further. This qualitative research was aimed to explore spiritual well-being as perceived by persons with HIV/AIDS. Informants were persons with HIV/AIDS, who were members of a persons with HIV/AIDS group in Chiang Mai province. Nine informants were selected by using purposive sampling. The data were collected during April to October 2001 by participant observation and in-depth interviews. Content analysis was adopted to analyze the data.

Results of this study showed that spiritual well-being as perceived by persons with HIV/AIDS could be encapsulated in three main themes. First, persons with HIV/AIDS described the components of spiritual well-being as happiness, peaceful mind (*sa-ngob*), mindfulness (*sa-ti*), loving kindness (*metta*) and compassion (*karuna*), and mental strength. Second, construction of

spiritual well-being among persons with HIV/AIDS involves the incorporation of four aspects, namely: 1) to use Buddhism to provide spiritual guidelines; 2) to practice according to the teachings of Buddhism; 3) to perform Buddhist activities; and 4) to follow the rituals of traditional cultural practices. Third, there are three factors that affect spiritual well-being among persons with HIV/AIDS, including 1) positive factors such as hope, acknowledging one's condition, disclosing oneself as being HIV infected, accepting this as a fact of life, fostering self-esteem, showing responsibility to job and duty, being aware of the need for self-care, aware too of the importance of social support, and maintaining a positive attitude; 2) negative factor like weakness of mind; and 3) other factors such as income, experience of the past, personality, family history, and health status.

Results of this study provide more understanding of spiritual well-being and lived experience as perceived by persons with HIV/AIDS. This information can be used as baseline information for developing nursing care plans to promote spiritual well-being which is relevant to the sociocultural beliefs and needs of persons with HIV/AIDS.